

11.4.2011

Julkinen

Senaste ändring 31.12.2017

VK Utredning av livförsäkringsbolags försäkringsverksamhet

Genom VK-rapporteringen insamlas uppgifter om livförsäkringsbolagens försäkringsverksamhet. Uppgifterna används vid Finansinspektionens tillsyn och sammanställandet av försäkringsstatistik.

Rapporteringen sker enligt tabell på följande sätt:

<i>Tabellkod</i>	<i>Tabellens namn</i>	<i>Uppgiftslämnarkategorier</i>
VK011	Individuell sparförsäkring	410
VK012	Individuell riskförsäkring	410
VK013	Gruppriskförsäkring	410
VK014	Kapitaliseringsavtal	410
VK015	Individuell pensionsförsäkring	410
VK016	Gruppensionsförsäkring	410
VK017	Sammandrag	410
VK021	Specifikation av förändring i försäkringskapitalet i försäkringar med rätt till överskott – del 1	410
VK022	Specifikation av förändring i försäkringskapitalet i försäkringar med rätt till överskott – del 2	410
VK023	Specifikation av förändring i försäkringskapitalet i försäkringar med rätt till överskott – del 3	410
VK024	Specifikation av förändring i försäkringskapitalet i försäkringar med rätt till överskott – del 4	410
VK025	Specifikation av förändring i försäkringskapitalet i fondanknutna försäkringar	410
VK026	Uppgifter om antal	410

I tabellerna VK011–VK017 redogörs för källorna till överskott i resultaträkningen och användningen av överskottet efter produktgrupp. I tabellerna VK021–VK024 redogörs för utvecklingen av försäkringskapitalet i försäkringar med rätt till överskott efter produktgrupp, och dessutom presenteras uppskattningar av premieintäkterna. I tabell VK025 redogörs för utvecklingen av försäkringskapitalet i fondanknutna försäkringar efter produktgrupp. Tabell VK026 innehåller uppgifter om antalet försäkringsavtal eller försäkrade. (1.1.2016)

11.4.2011

Julkinen

Del 1, eller VK011–VK017, motsvarar kravet på undersökning av försäkringsverksamheten som avses i 25 kap. 3 § 3 mom. i försäkringsbolagslagen. Del 2, eller VK021–VK026, skapar tillsammans med del 1 en statistisk grund för Finansinspektionens skyldighet att offentliggöra uppgifter enligt 13 kap. 2 § 4 mom. i försäkringsbolagslagen. Momentet gäller den bolagsspecifika tillämpningen av skälighetsprincipen som nämns i 13 kap. 2 § 1 mom. i försäkringsbolagslagen samt bolagens mål och måluppfyllelsen.

Tabellerna ska lämnas ifyllda till Finansinspektionen tio dygn innan revisionsberättelsen avlämnas i försäkringsbolaget, dock senast 31.3 (föreskrifter och anvisningar 1/2011). Tabellerna ska sammanställas för läget den 31 december. (31.12.2017)

Penningvärdena ska anges i tusen euro. Uppgifterna i form av procent ska meddelas med två decimalers noggrannhet utan %-tecknet. Antalen ska anges med ett styckes noggrannhet.

I tabellerna VK011–VK017 anges alla siffror med förtecken enligt hur de påverkar försäkringsbolagets resultat (plus ökar resultatet och minus minskar resultatet).

I tabellerna VK021–VK025 anges alla siffror med förtecken enligt hur de påverkar försäkringskundens försäkringskapital. (1.1.2016)

Ytterligare information om rapporteringen ges av byrån för Skade- och livförsäkringsbolag på avdelningen för Försäkringstillsyn. (31.12.2017)

Begrepp, definitioner och anvisningar för ifyllande av tabeller

Garanterad ränta – Med garanterad ränta avses den ränta som ett försäkringsbolag har förbundit sig att kreditera på försäkringskapitalet utifrån den s.k. fortlevnadsprincipen avseende försäkringsbolagets verksamhet ("going-concern basis").

Fortlevnadsprincip – Begreppet avser ett antagande om att ett försäkringsbolag fortsätter sin verksamhet oändligt på ett sätt att det uppfyller alla sina skyldigheter i försäkringsavtalen fullständigt. Om ett försäkringsbolag inte följer fortlevnadsprincipen i sina beräkningar, har bolaget vid något skede i sina beräkningar antagit att bolaget trätt i likvidation eller tillämpat bestämmelser som kan eller ska tillämpas i likvidation eller när likvidation hotar bolaget.

Fondränta – Med fondränta avses ett avkastningskrav på placeringsverksamheten som utgörs av garanterad ränta och gjorda räntekompletteringar vid beräkningen av ansvarsskulden.

Sparförsäkring – Med sparförsäkring avses en livförsäkring med engångsersättning som kan omfatta ett skydd vid dödsfall.

Risikförsäkring – Med riskförsäkring avses en försäkring som inte inkluderar sparande (livsskydd). En försäkring ska alltid klassificeras som skadeförsäkring om det är oklart eller inte helt säkert att försäkringen har beviljats som tilläggsförsäkring till en livförsäkring (en tilläggsförsäkring kan endast beviljas om kunden har tagit en livförsäkring) eller om försäkringen hör till skadeförsäkringsklass 1 eller 2.

11.4.2011

Julkinen

Gruppförsäkring – En försäkring där de försäkrade är eller kan vara medlemmar av en grupp som anges i försäkringsavtalet. I gruppförsäkringen betalar försäkringstagaren hela försäkringspremien.

Gruppförmånsförsäkring – Som gruppförsäkring betraktas inte en försäkring som erbjuds en grupp och där den försäkrade ska betala hela försäkringspremien eller en del av den. En grupp-förmånsförsäkring jämföras med en individuell försäkring.

Klassifikationen av försäkringsbeståndet efter produktgrupp motsvarar produktindelningen i föreskriftssamlingen (punkt 11.1.5 stycke 20).

Om en fondanknuten pensionsförsäkring efter spartiden ändras till livränta med garanterad ränta, redovisas den löpande pensionen som en pensionsförsäkring med garanterad ränta i tabellen.

Om den garanterade räntan i en pensionsförsäkring ändras till följd av ett pensionsfall, klassificeras avtalet enligt den nya garanterade räntan. Övriga ersättningar än pensioner klassificeras alltid enligt den garanterade räntan i det ursprungliga avtalet (de flyttas således inte till gruppen med en garanterad ränta på noll).

Om det i ett försäkringsavtal tillämpas flera olika garanterade räntor (till exempel på så sätt att valet av garanterad ränta beror på betalningstidpunkten för försäkringspremien) ska försäkringen uppdelas i olika garanterade räntor.

Om kundgottgörelserna i ett försäkringsavtal för en försäkring med rätt till överskott beviljas som s.k. årsräntor och senare fastställda kundgottgörelser klassificeras försäkringsavtalet, om inte annat har fastställts i beräkningsgrunderna för den garanterade räntan i försäkringsavtalet, som en försäkring med en garanterad ränta på noll.

I situationer där ett försäkringsbolags bokslut eller interna redovisning inte producerar de siffror som behövs för tabellen till exempel i fråga om olika produktgrupper (såsom per garanterad ränta), bör försäkringsbolaget uppskatta de erforderliga siffrorna genom att iaktta försäkringsbolagets bästa uppskattningar och synsätt. Siffrorna ska vara realistiska och den bärande principen ska vara att de siffror som rapporteras inte avsiktligt under- eller överskattas. Valda metoder får inte heller målinriktat ändras mellan olika bokslut, utan bolaget ska följa entydiga och konsekventa principer. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid indelningen av nettointäkterna av placeringsverksamheten i olika försäkringsgrupper och undergränar.

VK011–VK017

Utredning av livförsäkringsbolags försäkringsverksamhet

I tabellerna VK011–VK017 anges alla siffror med förtecken enligt hur de påverkar försäkringsbolagets resultat (plus ökar resultatet och minus minskar resultatet).

Överskottet i försäkringsverksamheten ska uppskattas innan överskottet används.

Radkoderna i tabellerna

R 0505

Ränteöverskott

11.4.2011

Julkinen

Som intäkt av ränteöverskottet anges den del av placeringsverksamhetens nettoavkastning enligt resultaträkningen som hänför sig till den försäkringstekniska ansvarsskulden. Placeringsverksamhetens nettoavkastning beaktas utan s.k. återförda andelar av provisioner som hänför sig till fondanknutna försäkringar. Dessa poster allokeras till fondanknutna försäkringar i omkostnadsöverskottsdelen. Placeringsintäkter hänför sig till vissa andra balansposter, och placeringsintäkterna från dessa poster rapporteras på så sätt att de allokeras till försäkringsbolagets eget kapital. Som kostnad för ränteöverskottet rapporteras fondräntekostnad.

Kundgottgörelser (s.k. årsräntor) som med jämna mellanrum fastställs av försäkringsbolaget rapporteras som användning av överskott. Effekter av sådana kompletteringar av fondräntor som har gjorts under de föregående räkenskapsåren på fondräntekostnaden beaktas som en faktor som minskar fondräntekostnaden, och sådana kompletteringar av fondräntor som har gjorts under räkenskapsåret beaktas som användning av överskott. Ränterörelsens resultat uppvisar överskott om placeringsverksamhetens nettoavkastning är större än den fondräntekostnad som ska krediteras på ansvarsskulden.

R 0510

Risköverskott

Som intäkt av risköverskottet rapporteras s.k. riskpremier som har uppburits eller betalas ut för olika risker. Som utgift rapporteras ersättningar som har betalats ut för motsvarande försäkringsfall och förändring i ansvarsskulden i anknytning till dessa försäkringsfall. Förändring i ansvarsskulden beräknas utan sådana kompletteringar av ansvarsskulden som har gjorts under räkenskapsåret. Sådana kompletteringar av ansvarsskulden som har gjorts under räkenskapsåret upptas som användning av överskott. Om de realiserade kostnaderna under året är mindre än de uppburna eller utbetalda riskpremierna, accumuleras ett risköverskott.

11.4.2011

Julkinen

- R 0515 *Överskott som hänför sig till dödlighetsåterbäring*
I en del försäkringar förblir besparingarna eller en del av dem i försäkringsbolaget när den försäkrade avlider, och i teorin utdelas de till försäkringstagarna. Den totala ansvarsskuld (inklusive olika kompletteringar av ansvarsskulden och andra poster) som frigörs på grund av att den försäkrade avlidit rapporteras som intäkt i överskottet som hänför sig till dödlighetsåterbäring. En del av den totala ansvarsskulden som frigörs delas ut till andra liknande försäkringstagare på så sätt att bolaget för försäkringskapitalet beviljar intäkter eller dödlighetsåterbäring av den risk som försäkringstagaren har tagit. Denna post anges som utgift i överskottet som hänför sig till dödlighetsåterbäring.
- Överskottet som hänför sig till dödlighetsåterbäring avser med andra ord differensen mellan den totala ansvarsskuld som förblir i försäkringsbolaget på grund av de försäkrades dödsfall och den dödlighetsåterbäring som bolaget beviljar för liknande försäkringar. Enligt samma principer upptas även gruppensionsförsäkringar som inte inkluderar fribrevsvärde och där arbetstagaren förlorar sin förmån när denne byter arbetsplats och den del av det totala försäkringskapitalet som frigörs används till förmån för de försäkrade.

- R 0520 *Överskott som hänför sig till återköp*
I vissa försäkringar återbetalas inte hela försäkringskapitalet till försäkringstagaren vid återköp, utan bland annat olika avdrag för marknadsvärde, villkorliga kundgottgörelser och återköpsprovisioner dras av från försäkringskapitalet. Den totala ansvarsskuld (inklusive olika kompletteringar av ansvarsskulden och andra poster) som frigörs genom återköp rapporteras som intäkt i överskottet som hänför sig till återköp. Som utgift rapporteras på motsvarande sätt beloppet av återköp till försäkringstagaren före provisioner och sådana provisioner för återköp som entydigt representerar den uteblivna omkostnadsintakten. Dessa provisioner upptas i omkostnadsöverskottsdelen. Differensen mellan dessa poster utgör överskottet som hänför sig till återköp.

Enligt samma principer upptas även gruppensionsförsäkringar som inte inkluderar fribrevsvärde och där arbetstagaren förlorar sin förmån när denne byter arbetsplats och den del av det totala försäkringskapitalet som frigörs betalas till försäkringstagaren (företaget).

- R 0525 *Omkostnadsöverskott*
Som intäkt av omkostnadsöverskottet rapporteras s.k. belastningsinkomst för försäkringar och förändring i det kompletteringsansvar som hänför sig till en eventuell omkostnadsbelastning. Förändring i kompletteringsansvaret beräknas utan sådana kompletteringar av ansvarsskulden som har gjorts under räkenskapsåret. Sådana kompletteringar av ansvarsskulden som har gjorts under räkenskapsåret upptas som användning av överskott. I belastningsinkomst inräknas även provisioner som försäkringsbolaget uppbär (bland annat för återköp, pantsättning och extra räkenskapskalkyler) och sådana provisioner för återköp som entydigt representerar den uteblivna belastningsinkomsten. I omkostnader inräknas utöver omkostnaderna i resultaträkningen även omkostnader för handläggning av ersättningar.

11.4.2011

Julkinen

Så kallade återförda andelar av provisioner som hänför sig till fondanknutna försäkringar rapporteras som en egen post och ska vid behov elimineras från omkostnaderna i bokslutet. Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten har inkluderats i placeringsverksamhetens nettoavkastning. Omkostnadsrörelsens resultat är positivt om kostnaderna enligt funktion är mindre än de sammanlagda debiterade omkostnadsdelarna som är bundna till premier, besparingar och andra faktorer.

R 0530

Annat överskott

Under annat överskott rapporteras ett sådant överskott i den egentliga försäkringsverksamheten som inte kan hänföras till ovannämnda överskottsposter. I denna post anges även poster som inte kan hänföras till ovannämnda överskottsposter och som till exempel på grund av onoggrannhet i beräkningarna eller motsvarande faktorer bidrar till att beräkningen eventuellt inte stämmer överens med resultaträkningen.

I fråga om alla ovannämnda överskott ska det observeras att de även kan vara negativa (underskott).

R 1005

Inverkan av utgående återförsäkring

De sammanlagda posterna för avgiven återförsäkring upptas som användning av överskott.

R 1010, 1015 *Beviljade tilläggsförmåner och kundgottgörelser*

Beviljade tilläggsförmåner och kundgottgörelser är indelade i ovillkorliga och villkorliga. Till villkorliga tilläggsförmåner och kundgottgörelser räknas till exempel förmåner som beviljas när försäkringen slutar och förmåner som beviljas först efter att försäkringen har varit i kraft under en bestämd tid samt förmåner som kan upplösas på grund av att försäkringsbolagets solvensställning har försvagats. Förmåner som har beviljats i form av rabatter, ökning av sparsummor osv. upptas också som tilläggsförmåner och kundgottgörelser.

Skenbara överföringar mellan ansvaret för beviljade tilläggsförmåner och framtida tilläggsförmåner (ansvaret för framtida tilläggsförmåner upplöses och utökas samtidigt) ska elimineras i användningen av överskottet.

VK017**Utredning av livförsäkringsbolags försäkringsverksamhet – Sammandrag**

Kolumnkoderna i tabell VK017

S 10

Inkommande återförsäkring

inkommande återförsäkring rapporteras på samma sätt i skadeförsäkringsverksamheten, dock på så sätt att även en del av ränteintäkterna allokeras till ansvarsskulden. Premieinkomsten av den inkommande återförsäkringen anges som riskpremie för risköverskottet och förändringen i premieansvaret inom den inkommande återförsäkringen anges som annat överskott. Icke-fonderade riskförsäkringar (kan jämföras med praxisen i skadeförsäkringsverksamheten) upptas på samma sätt som den inkommande återförsäkringen.

11.4.2011

Julkinen

Radkoderna i tabell VK017

- R 1040 *Förändring i utjämningsansvar*
Förändring i utjämningsansvaret rapporteras sammaräknat och hänförs inte till försäkringsgrupperna.
- R 40 *Avkastning på eget kapital*
Räkenskapsårets resultat före skatt i förhållande till det genomsnittliga egna kapitalet i procent.
- R 45 *Dividend- / ränteavkastning på eget kapital*
Räkenskapsårets utdelning eller ränta utbetald på garantikapitalet i förhållande till det genomsnittliga egna kapitalet i procent.

Specifikation av förändring i försäkringskapitalet i försäkringar med rätt till överskott och i fondanknutna försäkringar (1.1.2016)

I tabellerna VK021–VK025 anges alla siffror med förtecken enligt hur de påverkar försäkringskundens försäkringskapital. (1.1.2016)

Specifikationen över förändring i försäkringskapitalet görs genom retrospektiv beräkning och ska göras utgående från försäkringstagarnas försäkringskapital. På så vis omfattar rapporten inte till exempel ansvaret för framtida tilläggsförmåner.

Inom individuell sparförsäkring uppdelas debiterade riskpremier i två grupper, vilka är debiterade riskpremier för dödsfallsskydd och övriga debiteringar av riskpremier (vid olycksfall, sjukdom osv.).

Radkoderna i tabellerna

- R 1020, 2525 *Mottagna/överlåtna beståndsöverföringar*
Som mottagna/överlåtna beståndsöverföringar rapporteras utöver traditionella beståndsöverföringar även s.k. interna beståndsöverföringar. Med dessa avses till exempel överföringar där en försäkring med garanterad ränta och rätt till överskott konverteras till en annan garanterad ränta.
- R 1520 *Övriga debiteringar*
Övriga debiteringar är till exempel olika provisioner för åtgärder.
- R 20 *Övriga poster*
Övriga poster är poster som på grund av till exempel onoggrannhet i beräkningen eller av motsvarande skäl (retroaktiva korrigeringar, kompromisser som hänför sig till kundreklamationer osv.) bidrar till att beräkningen inte nödvändigtvis stämmer överens med försäkringskapitalet.

11.4.2011

Julkinen

Den genomsnittliga avkastningen på försäkringskapitalet granskas utifrån den totala räntegottgörelsen och nettoavkastningen.

R 35 *Genomsnittlig totalräntegottgörelse*

Med total räntegottgörelse avses den sammanlagda ränta som utgörs av garanterad ränta och kundgottgörelse.

R 40, 45, 50 *Genomsnittlig nettoavkastning*

Den genomsnittliga nettoavkastningen av försäkringskapitalet granskas på tre olika sätt: en uppskattning som grundar sig på försäkringskapitalets sammanräknade kassaflöden under året (modifierad Dietz formel där tidsvikten för samtliga in- och utgående kassaflöden är 0,5, dvs. de sker i genomsnitt i mitten på året), genom användning av Thieles ekvation och vid behov i form av en noggrannare beräkning som försäkringsbolaget gör självt (till exempel kassaflödena noggrannare tidsvägda).

På grund av jämförbarhet ska särskild uppmärksamhet fästas vid det faktum att försäkringsbolagets egen beräkning grundar sig på samma rapporterade försäkringskapital, gottgörelser och debiteringar som också uppskattningen grundar sig på. Om försäkringsbolaget anser att den uppskattade avkastningen är densamma som bolagets egna avkastningsberäkning, anges i tabellerna det uppskattade resultatet som bolagets egen beräkning.